

Ruusujen taika

Kun Aili Myllylän villitys pääsi vauhtiin, hän istutti puutarhaansa ruusuja niin kauan, kuin tilaa riitti.

Teksti HEIDI HAAPALAHTI Kuvat TEIJA TUISKU

'La Noblesse'
-kartanoruu-
sun uhkeissa
kukissa on
voimakas
tuoksu.

Aili Myllylän
ruusutarha sai
alkunsa hul-
laantumisesta
15 vuotta sitten.

Puutarha täyttyy ensin ruusuista. Lopputuoksella pääroolin saavat kärhöt.

'Rhapsody in Blue' -lajiketta kutsutaan maailman sinisimmäksi ruusuksi.

Lummeallas rauhoittaa puutarhan täyteläisiä näkymiä.

Vaimakas, makea tuoksu leijuu puutarhassa ukkosta enteilevässä ilmassa. Kukkakuosiin verhoutuneet ruusupensaat ja -köynnökset ryöppyävät kapeiden kulkuväylien ylle ja oksien piikit tarraavat ohikulkijaan. Aili Myllylän noin 300 ruusua ovat heinäkuussa muhkeimmillaan. Ei uskoisi, että joskus oli aika, jolloin ruusuissa oli Ailista liikaa sekä työtä että piikkejä.

Hänen lapsuudenkotinsa pihassa Pohjois-Pohjanmaan Nivalassa kasvoi aina ruusuja. Ailin äiti oli harrastelijafloristi, ja kylän väelle tuli tavaksi hakea häneltä hautajaiskukkansa. Äiti yhdisteli kimpuissa kaupasta ostettuja ja omasta pihasta poimittuja kukkia.

Oman kotinsa pihaan Piikkiöön Aili kaivoi aikanaan paikat juhannusruusun ja kurturuusun taimille, jotka hän oli ottanut muistoksi lapsuudenkodistaan. Niitä enemmän häntä kuitenkin kiinnostivat kärhöt. Kukkuvia köynnöksiä on puutarhassa noin 200 lajiketta. Niiden paras kukinta koittaa sen jälkeen, kun ruusujen loisto alkaa lakastua.

Ailin mielipide ruusuista muuttui 15 vuotta sitten. Puutarhatilalla hänen silmiinsä osui tuttua juhannusruusua muistuttava kasvi, jonka vaaleanpunaisissa kukissa oli violetti väihde. Suvirususta alkoi vuosia kestänyt ruusukuume, jonka vallassa Aili metsästi yhä syvempiä liljan sävyjä ja yhä vahvempia tuoksuja. Hänen pihassaan kukkii myös maailman sinisimmäksi ruusuksi kutsuttu 'Rhapsody in Blue'.

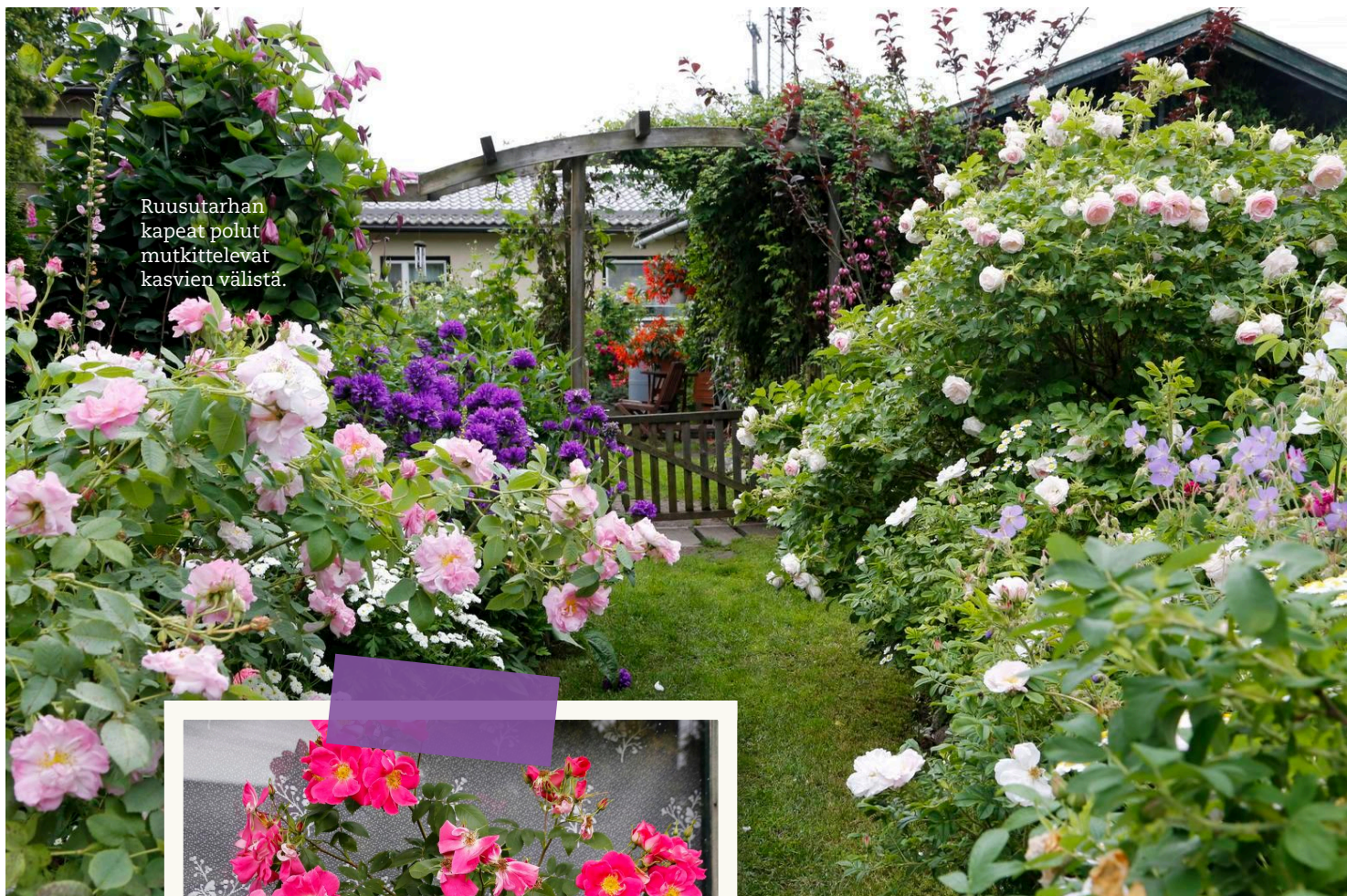
Vuosien mittaan Aili oppi arcostamaan ruusujen luonnetta.

'New Dawn' -köynnösruusun kukinta jatkuu syksyyn saakka.

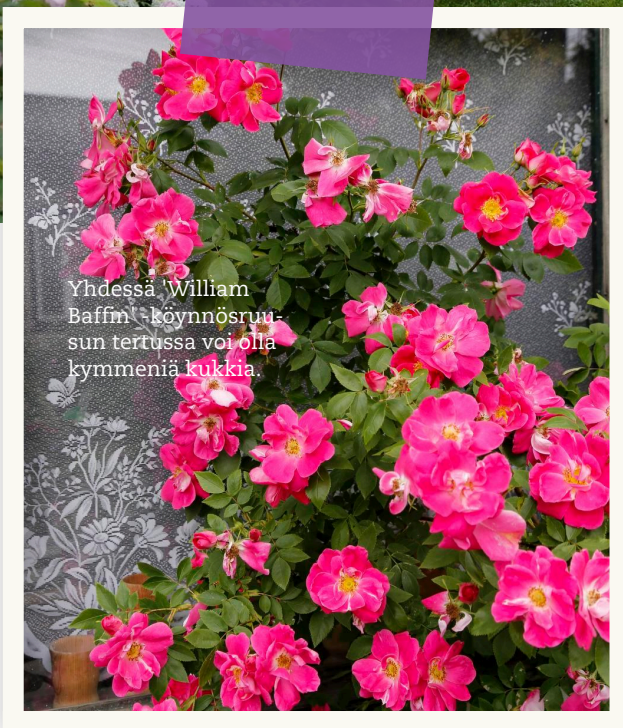
Kestävien neilikka-ruusujen kanssa kukkivat sormus-tinkukat kylvättyvät itsestään.

'William Lobb' -sammalruusun tummissa kukissa on väkevä tuoksu.

Ruusutarhan kapeat polut mutkittelevat kasvien välistä.

Yhdessä William Baffin' köynnösrusun tertussa voi olla kymmeniä kukkia.

”Oli se hullutusta. Juoksin viikonloput tyttäreni kanssa aivan vimmaisena ruusujen perässä. Tuskin ehdimme välillä istuttaa hankintoja puutarhaan.”

Suoraviivaiset ruusut, kierot kärhöt

Aililla ei ollut ruusujen varalle suunnitelmaa. Koska pihamaa oli tiukkaa savea, hän istutti taimia sinne, mihin sai kaivettua ruusun mentävän kuopan. Nyt ruusupensaiden ja kärhötornien väleistä nousee kurjenpolvimättäitä, ylväitä liljoja sekä ritarinkannusten ja ukonkellojen pystyjä kukintoja. Itsekseen kylväytyvien harmaakäenkukkien ja sormustinkukkien taimet ovat levinneet, minne mielivät.

Puutarha täyttää kaikki klassisen *cottage garden* -tyylin tunnusmerkit. Silti Aili yllättyy joka kerta, kun vieraat kutsuvat hänen puutarhaansa sellaiseksi. Hän nyt vain on valinnut kasveja, jotka näyttävät kauniilta. Samalla tavalla lienevät syntyneet alkuperäiset *cottage garden*itkin Englannin maaseudun mökkien pihaille. Ne ovat suloinen sekoitus ruu-

”Kiitos, kun sinäkin alat kukkia”, juttelee Aili ruusuilleen.

suja, kärhöjä, kukkivia perennoja ja usein hyötykasvejakin.

Vuosien mittaan Aili on oppinut arvostamaan ruusujen luonnetta. Hän kuvailee niitä suoraviivaisiksi kasveiksi, jotka joko kukkivat tai kuolevat kertaheitolla pois. Silloin niiden tilalle voi istuttaa uuden.

Kärhöt ovat arvaamattomampia ja häilyvämpiä. Ne saattavat leikkiä kuollutta, mutta kasvattavat muutaman vuoden päästä taas uusia versoja.

Helppohoitoisimpia ruusuja ovat tarhakurtturuusut sekä juhannusruusuja muistuttavat tarhapimpinellat. Ne eivät Ailin mukaan hätkähdä juuri mistään, vaan kasvaa porskuttavat vuodesta toiseen keväällä annetun hevosenlannan voimalla. Yksi suosikeista on Ailin kaikin puolin hienoksi ruusuksi kehuma 'Schneekoppe', jonka lähes valkoisissa kukissa on sinertävä vivahde ja erityisen ihana tuoksu.

”Jossakin vaiheessa etsinkin vain mahdollisimman ihana-aromisia ruusuja”, Aili sanoo.

”Ruusujen tuoksuttelusta ja kukkien ihastelusta on tullut minulle yhä tärkeämpää nyt, kun terveyteni on heikko. Minulla ei ole puutarhatöissä juuri muuta roolia. Juttelen kasveille 'Ai sääkin olet noussut maasta' ja 'Kiitos, kun alat kukkia'. Onneksi lapseni huolehtivat ruusutarhan kunnosta.”

Kivuista ja väsymyksestä huolimatta Aili viihtyy ruusujensa seurassa. Hän rullaa rollaattorinsa ulos jo puoli kuuden aikaan aamulla ja aloittaa ensimmäisen puutarhakieroksen. ●